

"אי" במייל @ ידעון האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים

המינהל הפדגוגי, משרד החינוך
גיליון מס' 3, ט"ז טבת תשע"ה, 7.1.2015

אקדמיה בתיכון

תכנית "אקדמיה בתיכון" פועלת זו השנה השלישית באגף למחוננים ולמצטיינים ומציעה לתלמידים מצטיינים ומחוננים מכלל בתי"ס העל יסודיים בארץ, את ההזדמנות לחוות למידה אקדמית משמעותית כבר בהיותם בחטיבה העליונה. במהלך שלוש השנים האחרונות, צמחה התוכנית והתרחבה לכמאה ועשרים בתי ספר מכל רחבי הארץ ובהם למעלה מחמש מאות תלמידים הלומדים בקורסים אקדמיים במגוון רחב מאד של תחומי דעת. בהובלתה של מאירה אבידר – מפקחת האגף לתכניות המצטיינים ובשיתוף עם האגף לחינוך ע"ס, אגף הבחינות והמפמ"רים במזכירות הפדגוגית, הוכנו בעבודה מאומצת טבלאות המרה מפורטות המאפשרות לתלמידים המצטרפים לתכנית להמיר את בחינת הבגרות במקצוע נבחר בסדרה של קורסים אקדמיים תואמים (עד היום הושלם תהליך ההמרה ל - 16 מקצועות ובהם: פיזיקה, מדעי המחשב, מתמטיקה, היסטוריה, גאוגרפיה, כימיה ועוד...)

תכנית אקדמיה בתיכון משלימה חוליה הכרחית במתן המענה הייחודי הנדרש לתלמידים מחוננים ומצטיינים בגילאי החטיבה העליונה. מענה לימודי זה, בצמוד לאפשרות צבירת הנקודות האקדמיות, מעלה בדרגה את אפשרויות טיפוח אוכלוסיית התלמידים המחוננים והמצטיינים בישראל ומתווה את כניסתם לעולם האקדמי המרתק.

בברכת חורף חמים ומוצלח לכולנו,
מנחם נדלר, מנהל האגף

הענקת מלגות הצטיינות – אקדמיה בתיכון

"אקדמיה בתיכון" ... מהרעיון אל העקרונות והיישום...

תכנית "אקדמיה בתיכון" החלה כיוזמה של פרופ' יוג'ין קנדל, ראש המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה. כוונתו הייתה לאתר את התלמידים המצטיינים ביותר בתחילת לימודיהם בחטיבה העליונה, ולאפשר להם לסיים את בחינות הבגרות מוקדם ולהתחיל ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה. בהובלתה של גב' מיכל כהן, מנכ"לית המשרד (אז סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי), הוחלט על הפעלת התכנית על פי הפורמט הפועל כיום.

התכנית מיועדת לתלמידים מוכשרים, בעלי מוטיבציה גבוהה ללימודים, אשר מסוגלים להתמודד עם חומר לימודי אקדמי, והם בעלי הישגים גבוהים בלימודים. התלמידים לומדים קורסים אקדמיים של האוניברסיטה הפתוחה (האו"פ) ומשתתפים במפגשי הנחיה הניתנים על-ידי מנחים של האו"פ. הלימודים וההיבחות במסגרת האו"פ ממירים את הלימודים בביה"ס בתחומי הדעת עליהם הוחלט במשרד החינוך, וגם את ההיבחות בבחינת הבגרות (כולה או חלק מן השאלונים בתחום הדעת הנלמד), ומזכים את התלמיד בציון בתעודת הבגרות. הקורסים האקדמיים מזכים את התלמידים גם בנקודות זכות (נ"ז) לקרדיטציה אקדמית. לכל ציון של קורס אקדמי המופיע בטבלת ההמרות (המפורסמת באתר האגף) מוסיפים 8 נק' לחישוב הציון הסופי בתעודת הבגרות.

התכנית כוללת קורס מקדים המהווה תנאי להמשך הלימודים: הקורס "אשנב למתמטיקה" מיועד לתלמידים המעוניינים ללמוד מתמטיקה, מדעי המחשב ופיזיקה, הקורס "עולם הכימיה" – ללומדים ביולוגיה או כימיה והקורס "אוריינות אקדמית" משמש כבסיס לשאר הקורסים. התלמידים לומדים קורס זה בסמסטר הראשון להצטרפותם לתכנית.

בשנה"ל הנוכחית לומדים בתכנית 563 תלמידים מ-119 בתי ספר. בכל בית ספר השותף לתכנית ממונה רכז/ת, המלווה את כל התהליך מראשיתו: חשיפת התכנית בפני התלמידים וההורים, איתור התלמידים המתאימים לתכנית, רישומם באוניברסיטה, ליווי ומעקב במהלך לימודיהם באו"פ ותמיכה בעת הצורך.

לקראת שנה"ל תשע"ה האגף פרסם הזמנה למוסדות אקדמיים נוספים להצטרף לתכנית "אקדמיה בתיכון", ואכן מוסדות אקדמיים נענו להזמנה: אוני' תל-אביב, אוני' בן-גוריון, אוני' אריאל ומכללת תל-חי.

במסגרת התכנית מקבלים התלמידים הזקוקים לכך מלגת סיוע על פי קריטריונים מוגדרים וכן מלגת הצטיינות. בשנה"ל תשע"ד ב- 25.02.14 התקיים באוניברסיטה הפתוחה ברעננה טקס להענקת מלגות הצטיינות ל-59 תלמידים מצטיינים.

בטקס נשאו דברים שלומית רחמל, שכינה אז כמנהלת האגף למחוננים ולמצטיינים, ופרופסור בת-ציון עראקי קלורמן, דיקן הלימודים האקדמיים באוניברסיטה הפתוחה. באי הכנס שמעו את הרצאתו של ד"ר רביד דורון, מהאו"פ, בנושא "טיפול צמחי לחרדה", ונהנו ממופע מוסיקלי של תלמידים מתיכון תלמה ילין.

התלמידים המצטיינים הגיעו לטקס בליווי הוריהם ומשפחותיהם המורחבות מנהריה בצפון ועד באר-שבע בדרום.

המלגה הוענקה עבור הצטיינותם (ציון של 85 ומעלה) בשני קורסים אקדמיים שנלמדו במהלך שנה"ל תשע"ג.

ב 3.2.2015 יערך הטקס השני להענקת מלגות הצטיינות לתלמידים בתכנית. השנה צפויים לקבל מלגת הצטיינות 117 תלמידים!

אקדמיה בתיכון - הענקת מלגות הצטיינות

מפי התלמידים:

סער, תלמיד כיתה י"ב - "התחלתי ללמוד בכיתה ט', משום שהתעניינתי בנושא ורציתי להתחיל ללמוד לעומק. אני מרגיש שהלימודים לתואר משנים את השקפת עולמי ומבגרים מאוד. התכנית מצריכה הסתגלות ללמידה אישית, אחריות, מחויבות והשקעה רבה. עד כה צברתי 50 נ"ז, ואני עומד להגיש בקשת דחיית שירות לצבא, ובשנה שלאחר י"ב לסיים את התואר האקדמי"

גילה, תלמידה בכיתה י"ב - "הקורס המקדים חשוב מאד והכין אותי לקראת לימודי באו"פ וכן תרם ללימודי במסגרת ביה"ס. למדתי קורסים בלמידה מרחוק והיה לי נוח ללמוד כך. כל שיעור מוקלט, וזה כמו ללמוד בכיתה רגילה - יכולתי לשאול שאלות, להתייעץ ולקבל מענה מהמנחה ממש כמו ממורה בכיתה. עד כה צברתי 17 נ"ז וזו לי השנה השלישית בתכנית. השנה אקבל מלגת הצטיינות על הישגיי בשני הקורסים בכלכלה שבהמרה"

אקדמיה בתיכון ברשת:

טקס הענקת מלגות הצטיינות תשע"ד

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLEMOEwdRMCans-PzRQQLgVzVrxsgonw8S>

חדשות ערוץ 2 מתאריך 12.3.2013

<http://www.mako.co.il/news-israel/education/Article-9b0814b09eccc31004.htm>

[הדברים שנשא פרופ' יוג'ין קנדל בכנס השקת התכנית באו"פ ב- 14.02.13](#)

https://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=-2f80pSM9gw#t=936

פרטים נוספים על התכנית באתר האגף

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Gifted/MisgarotLimudMitstainim/akdmyaBt/ichon>

הובלה, שותפות ומחויבות...

את התכנית מובילים מטעם האגף מדריכי "אקדמיה בתיכון": מחוז דרום- קרן טורקל, מחוז חיפה- חגית חסדאי, מחוז מנח"י- ד"ר יוסי כהן, מחוז מרכז- נורית גולדברג, מחוז צפון- יערה ירון דרומי (מגזר יהודי) ויומנא ח'טיב (מגזר ערבי), מחוז תל-אביב- נטע הוכמן.

על כולם אחראית מיכל קריאל, מדריכה ארצית באגף ואחראית על התכנית במחוז ירושלים. המדריכים מנחים בין היתר את הרכזים הבית-ספריים ואת המנהלים בבתי הספר והם בקשר מתמיד עם צוות האו"פ, הגב' רחל רימר, עוזרת דיקן הלימודים לנושא תלמידי תיכון והגב' סיגל דביר, רכזת תלמידי תיכון. כולם יחדיו עושים לילות כימים להצלחת התכנית ולקידום של התלמידים המשתתפים בה.

עוד מהמתרחש באגף...

"לאור ההשפעה" כנס חנוכה למורים בתכניות למחוננים - הכנס השנתי המסורתי נערך גם השנה בחנוכה בכפר הירוק. הכנס הוקדש לנושא "חברה וסביבה" והתמקד במעגלי ההשפעה של מורים ומנהלים בכיתה, בביה"ס, ביישוב ובקהילה. לצד סדנאות מומחים, המשתתפים הוזמנו להעלות רעיונות, מחשבות וחלומות במפגש בלתי אמצעי עם הנהלת האגף וכן במעגלי למידת עמיתים. הרעיונות שעלו יהוו בסיס להמשך עבודה ופיתוח עם המדריכים והעמיתים. את היום חתמה הרצאתו של גיא מרז (מ... "אורלי וגיא") על דרכו כעיתונאי משפיע ואקטיביסט חברתי.

*

האגף לקח חלק בכנס למפקחים הכוללים בחינוך היסודי בנושא: "קידום תפקודי לומד כמנוף להכלת כלל התלמידים בכיתה" - המפגש החשוב התקיים בחודש דצמבר, בהובלת האגף לחינוך יסודי ובשיתוף נציגים מאגפי המינהל הפדגוגי: שפ"י, שח"ר, חנ"מ, קליטת תלמידים עולים והאגף למחוננים ולמצטיינים. במסגרת המושב שיוחד לאגף הוצגו בפני המפקחים "האבנים הגדולות" של האגף ואתגריו לשנים הבאות לצד מאפייני התלמיד המחונן וצרכיו האינטלקטואליים, הרגשיים והחברתיים. נדונו דוגמאות על דרך הלמידה וההוראה הייחודית לתלמידים אלו, והדרכים הבית ספריות למתן מענה הוליסטי לכלל תלמידיו.

*

יום העיון הראשון בתשע"ה של הבמה המחוננת ליצירה בקולנוע ובאנימציה התקיים בסינמטק תל אביב. במהלכו פגשו התלמידים במפגש בלתי נשכח את היוצר והבמאי ארי פולמן, יוצרם של הסרטים "ואלס עם באשיר" ו"כנס העתידינים". עוד פגשו התלמידים את הבמאית איילת בר-גור ואת היוצר אסף אפשטיין וצפו בסרטו "שניצל". בעקבות המפגשים נערכו סדנאות בנושא מבנה התסריט הקולנועי ובנוסף התלמידים הציגו על הבמה את הרעיונות לסרטים אותם יפיקו במהלך השנה.

קוראים יקרים,

נשמח לקבל מכם אי-מייל חוזר ☺

- בכל הקשור לתכנית "אקדמיה בתיכון" -

כתבו למפקחת הארצית על התכניות למצטיינים,

מאירה אבידר : meiraav@education.gov.il

- לתגובות, שאלות, רעיונות, הסרה מרשימת התפוצה ועוד...

כתבו לעורכת הידיעון, עדה דרורי : adadr@education.gov.il